

Bij de foto op het Achterblad

De foto's op het achter- en voorblad tonen een object uit de verzamelingen van twee van onze leden. Elk verzamelend lid krijgt bij toerbeurt de gelegenheid om een voorwerp uit zijn verzameling op deze manier te exposeren. Een object waar hij/zij om welke reden dan ook een bijzondere band mee heeft. Over de reden daarvan wordt hieronder verteld.

Voor het achterblad is nu het woord aan : **Herman Bakker**

Twee Ambete relik-beelden

In 2005 ben ik met de VUT gegaan, en al snel daarna is de schuur naast ons huis in Den Hoorn aangepast tot de kleine galerie met de naam "Klif ART". Daar zijn werken van o.a. Cobrakunstenaars te zien, later aangevuld met werk van vooral Texelse kunstenaars of werk met Texel als onderwerp. Bijna alle Cobrakunstenaars zijn ooit wel eens afgebeeld met Afrikaanse kunst, in hun atelier, zoals Anton Rooskens, Eugene Brands, Karel Appel en natuurlijk ook Corneille. Corneille en Rooskens zijn omstreeks 1952 ook in Afrika geweest om daar zelf op onderzoek te gaan. Daarom wilde ik op een gegeven moment ook een Corneille tentoonstelling met Afrikaanse maskers organiseren. Ik had gedacht hiervoor wel maskers en beelden te kunnen huren, maar dat lukte niet. Dit probleem werd opgelost door ze maar zelf te kopen. Dat is het begin geworden van een verzameling waarvan een deel nu ook in de galerie te zien en te koop is. Maar niet alles is te koop en als verzamelaar heb ik ook zelf beelden en maskers in huis staan. Mijn vrouw is verzot op de kralen poppen van het Bamileke volk uit Kameroen. Maar op de vensterbank in onze voorkamer kijken twee Ambete beelden naar buiten. Dat zijn de beelden die u nu op de achtercover van dit nummer aantreft. Het Ambete volk, ofwel Mbete, woont in Congo-Brazzaville op de grens met Gabon en is een rondtrekkend volk. Zij zouden verwant zijn aan het Kota volk uit Gabon. Ze kennen veel geheime genootschappen. De Ambete maken zowel beelden als maskers; maskers kom je echter

nauwelijks tegen. Onze twee beelden zijn op het lichaam en in het gezicht half rood, half wit gekleurd. Benen, armen en de rest van het hoofd is zwart gekleurd. De kleur wit is hierbij de kleur van de sociale orde, en rood die van levenskracht. De gezichten zijn opvallend afgeplat, met bij ons een zwarte neus en wenkbrauwen. Soms hebben zulke beelden (ijzeren) tanden in hun rechthoekige mond. Het haar is met duidelijke dwarsgroefjes aangeduid, met midden op het hoofd een kam overlangs, die iets puntig naar voren is gericht. Onze beelden hebben kaurischelpen als ogen. De benen zijn sterk en als regel gekromd weergegeven en de armen gewoonlijk klein en strak tegen het lichaam aan. Het meest bijzondere aan deze beelden is echter de holte in hun rug, die als relikholte bedoeld is en is voorzien van ingetimmerde spijkers. Hierin konden kleine delen van het lichaam van voorouders, zoals stukjes huid en vingerkootjes, als relieken bewaard worden. Op deze manier kon de kracht van de overledene uitstralen over zijn familie en deze zo voor onheil beschermen. De beelden zijn dus eigenlijk relikhouders, zoals die bij de Kota en de Fang uit Gabon ook voorkomen, zij het in een heel andere uitvoering. Soms zijn de relikholten op de rug van een deurtje voorzien, maar dat is bij onze beelden niet het geval. Onze beelden zijn respectievelijk 71 en 68 cm hoog en hebben beide een (nieuw) raffia rokje. Daarónder is te zien dat het grote beeld een man is en het kleinere beeld een vrouw. Beide hebben een opvallend grote navel, nu eens niet als navel-

Ambete koppel, h 71 en 68 cm

breuk weergegeven. Rond de hals hebben ze een versiering van gewijnd rood textiel. Een krimp-scheur in het hoofd van de vrouw is aan de rechterzijde op zijn Afrikaans opgevuld! Onze beelden zijn als ik o.a. naar de afwerking van het pigment rond de ogen kijk niet zo oud, maar het is een mooi paar. Ik heb ze daarom op een voetstuk gezet.

Herman Bakker

Reliek-holte met spijkers

